

Etter besøk av Hans

- Hvordan er vi forsikret?
- Hva bør du vite om erstatningsrett før regressene kommer?
- Hvem skal forebygge før neste hendelse?
- Ny § 18-1 om overvannsanlegg – eksempler

Ann-Janette Hansen - juridisk rådgiver Moss kommune

tlf 477 74 400

Moss
kommune

Etter besøk av Hans

- NOU 2015: 16 Overvannsutvalget beregnet at kostnader som følge av overvann vil beløpes til 1,6 til 3,6 milliarder kr. per år hvis vi ikke gjør noe.
- Hva er gjort siden 2015?
 - Ventet vi på lovverket?
 - Forbereder kommunene seg?
 - Hva gjør forsikringssselskapene?
 - Hva gjør den enkelte?
 - Hva gjør de store utbyggerne
- Hvem sitter igjen med regningen?

Aktuelt >

Over 3 milliarder kroner i

17. august 13:43 Henrik Thorsnes Lefdal

Reparasjon av veier etter «Hans» koster minst 300 millioner kroner

→ Del

Statens vegvesen anslår at de akutte reparasjonskostnadene på det statlige veinettet etter ekstremværet Hans vil bli minimum 300–400 millioner kroner.

– I tillegg kommer kostnader knyttet til mer permanente sikringstiltak, som også vil bli betydelige, sier avdelingsdirektør Cato Løkken i Statens vegvesen til [Aftenposten](#).

(NTB)

å Østlandet vil koste
beregninger fra Gjensidige.
ne det dyreste for norsk

drenering ikke greide å ta unna
er konsernsjef Geir Holmgren i

rammet av ekstremværet i

Skadevirkninger på kommunens infrastruktur

inger | Nyheter | **Kommunal Rapport** | E-avis | Abonner

Kommuner og fylkeskommuner har et selvstendig ansvar for å møte en endret virkelighet. Men verken de umiddelbare eller langsiktige kostnadene kan veltes over på kommuner, innbyggere og næringsliv, mener Kommunal Rapport. Bilder viser skader etter ekstremværet Hans i Ål kommune.

Foto: Fredrik Ringnes / NTB

17.08.2023 13:07

Ledartikler gir uttrykk for Kommunal Rapport's syn. Ansvarlig redaktør har ansvar for innholdet.

Staten må stille opp etter Hans

Ekstremværet Hans har påført lokalsamfunn enorme skader. Staten må bidra massivt når regningene for opprydding og tilpassing til et tøffere klima skal betales.

MEST LEST

Siste døgnet

NYHETER | STYRING

Kommunal Rapport bryr seg om personvern og er ansvarlig for dine data. Dataene blir brukt til å forbedre og tilpasse tjenestene.

Nyheter | **Kommunal Rapport** | E-avis | Abonner | Annon

I å dager etter at ekstremværet Hans rammet Østlandet, viste enbatsleder Arne Olav Olsen (nr. 2 fra høyre) fra Gran hvordan forsikringen hjalp i Brandbu sentrum. Justis- og beredskapsminister Emilie Enger Mehl (Sp), statsminister Jonas Gahr Støre (Ap) og olje- og energiminister Terje Aasland (Ap) var på rundtur for å se herjingens etter ekstremværet.

Foto: Fredrik Ringnes / NTB

PUBLISERT 20.11.2023 12:32

Kommunene ber om 1 milliard etter ekstremværet Hans

Uværet Hans gikk hardt ut over kommunale veier, ledningsnett og bygninger. Nå ber 36 kommuner om 1 milliard kroner til utbedring og oppgradering.

MER OM

NYHETER | ØKONOMI

Kommuneportrettet: Moss mener seg med de beste

HAVNE WILD

Gran-ordfører Gunn Elisabeth Alm Thoresen (Ap) har ikke inntrykk av at kommunen har tatt godt i da de skrev søknaden. Hun sier det er et spørsmål om de skal gjøre klimatilpasning eller bare sette i stand, med risiko for framtidige ødeleggelser.

Får vi ikke skjønnsmidler, må vi bruke penger fra vårt fond. Det vil være ganske kritisk for oss. Vi er en liten kommune med stram økonomi, som alle andre kommuner, sier Thoresen.

- 36 kommuner fra Innlandet, Viken og Trøndelag har søkt Statsforvalterne om **1 milliard** i skjønnsmidler til utbedring og oppgradering. 330 millioner er spesifisert som **standardheving**.
- Skjønnsmidler er: Kommunal- og distriktsdepartementet fordeler årlig en del av rammetilskuddet til kommunene og statsforvalterne etter skjønn.

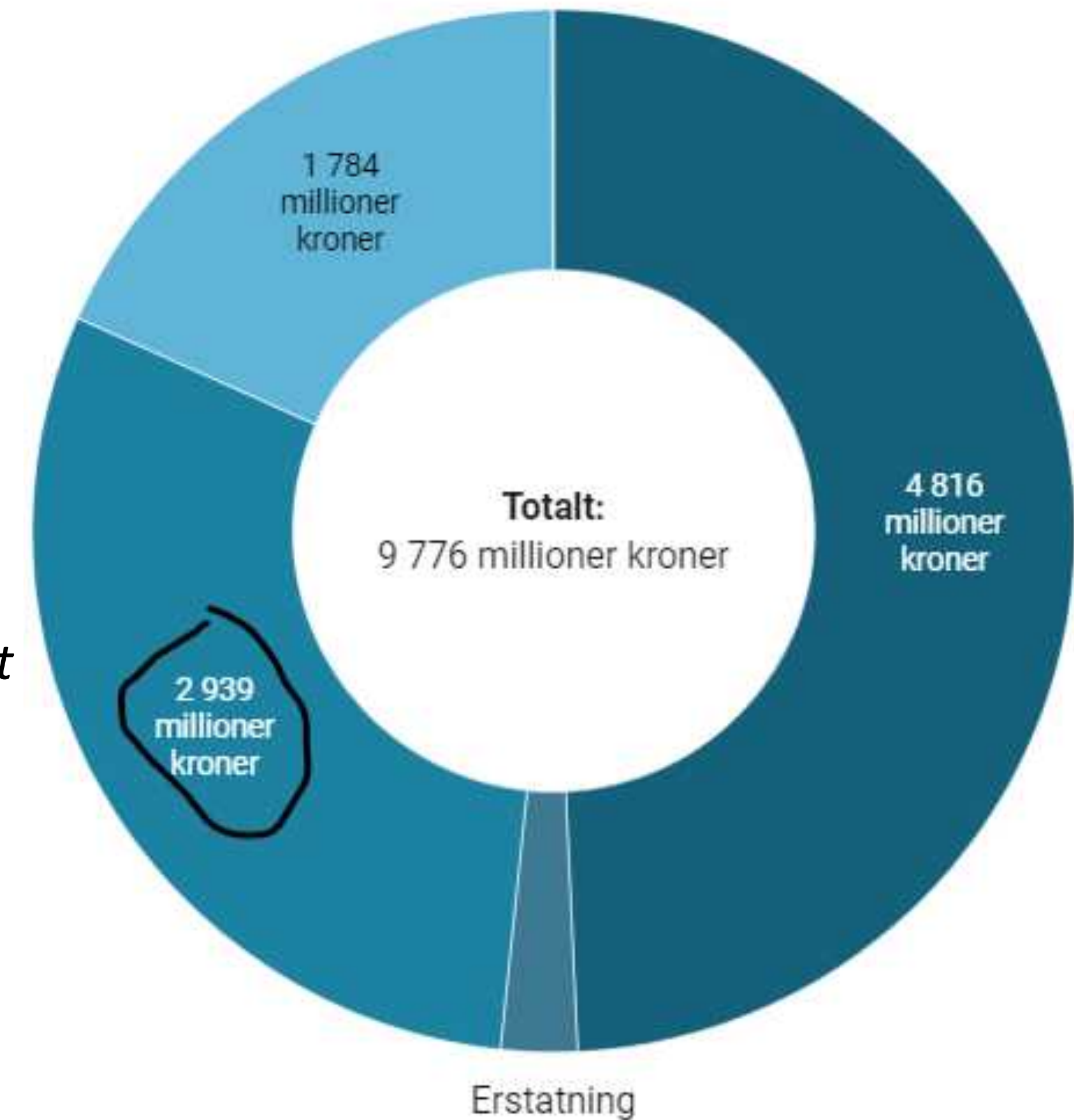
Hvordan er vi forsikret

- Tingskedeforsikring
 - Boligforsikring, innbo, bil osv.
- Naturskedeforsikring - skader som forårsakes av naturen selv uten direkte menneskelig innvirkning.
 - Storm, flom (bekker, elver og innsjøer som går over sine bredder. Villbekker dannet av naturlig avrenning i skrånende terreng kan bli vurdert som flom), skred, stormflo...
 - Alle bygninger og løsøre som forsikres mot brannskader blir automatisk også forsikret mot naturskade. Egenandel på kr 8000,-.
 - Naturskedeforsikring gjennom Norsk Naturskadepool.

Hva med overvannsflom der det regner mer enn det ledningene er dimensjonert for ?

- Ansvarsforsikring – Erstatte det ansvar en person eller kommunen kan komme i.
 - Manglende vurdering i arealplanleggingen.
 - Skade forårsaket av ledninger under trykk – gjelder både private og kommunen.
 - Skader fra avløpsanlegget (tilbakeslagsskader)- gjelder både private og kommunen.

Naturskade siste 10 år

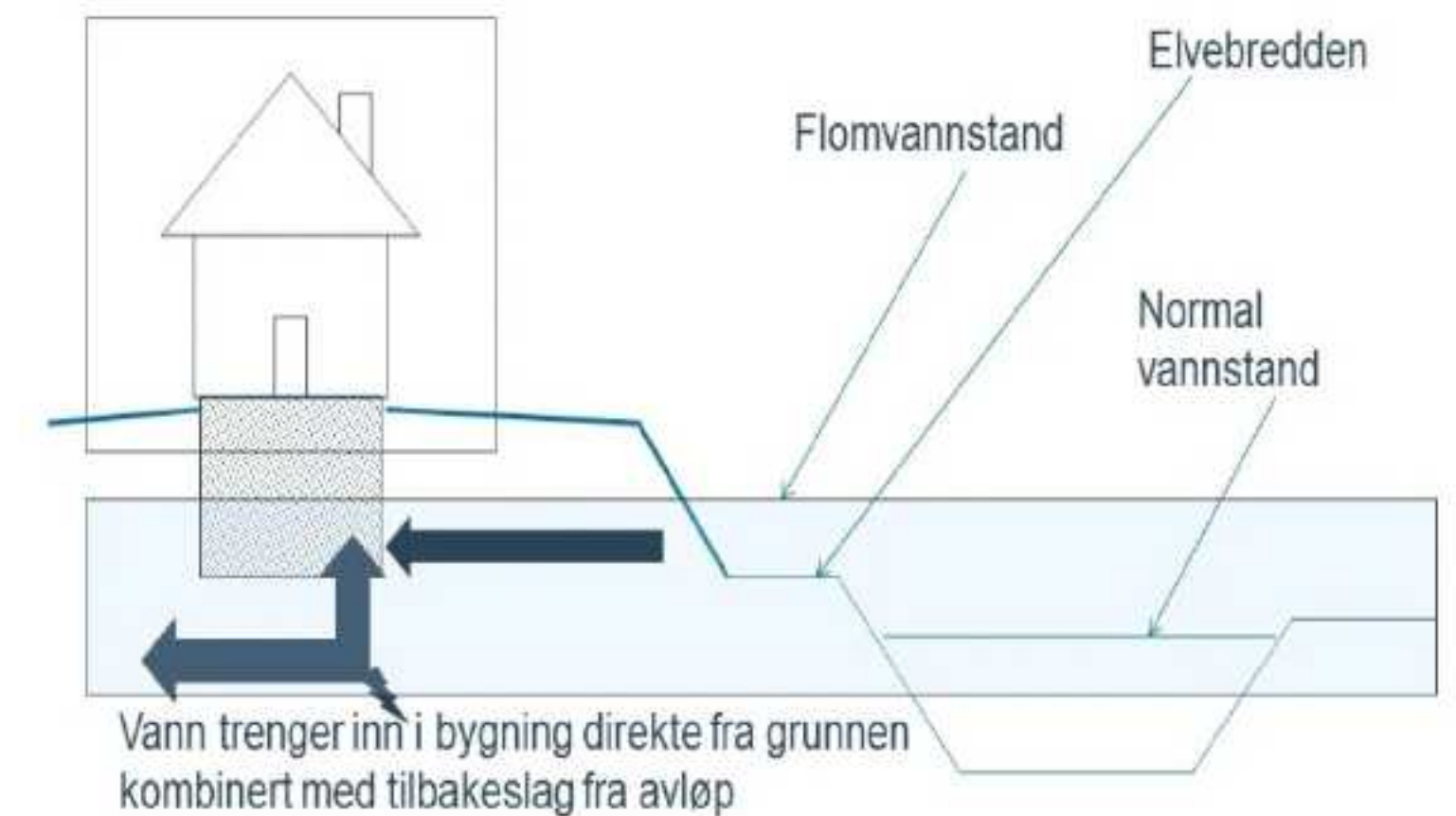

Hva bør du vite om erstatningsrett før regnessene kommer?

- Erstatningsansvar:
 - Ansvarsgrunnlag
 - Adekvat årsakssammenheng
 - Økonomisk tap
- Naturskader er skader som forårsakes av naturen selv uten direkte menneskelig innvirkning.
- Det regner mer enn det ledningene er dimensjonert for - med påfølgende skader. Det må påregnes at forsikringselskapene vil kreve regress dersom avløpsanlegget ikke tar unna.

Dersom vannstanden i et vassdrag er høyere enn laveste nivå i bygning og vannet trenger inn i bygningen, erstattes skaden som flomvannet fra vassdraget gjør under dekningen i Norsk Naturskadepool. Dette gjelder både om flomvannet kommer inn gjennom rør eller terreng.

Bildet er fra Bekkevegen på ettermiddagen mandag 7. august.
Foto: Jevnaker kommune

Regress

Forurensningsloven:

- Lovfestet objektivt ansvar - Anleggseieren er ansvarlig uten hensyn til skyld for skade som et avløpsanlegg volder §24a.
- Omvendt bevisbyrde §59.

Utilstrekkelig vedlikehold – sjekk dokumentasjon.

Kapasiteten strekker ikke til – dokumentasjonen på skadeårsaken forsvinner når nedbøren avtar.

Dokumentasjon:

- Overhøyde.
- Påkobling til kommunale ledninger.
- Hvor mange har fått skade.
- Nedbørsdata.

Ansvarsfraskrivelse i Standard abonnementsvilkår RT
2007-431, RG 2007- 1281

Hva forårsaket skaden, og hvorfor?
Ifølge ft er det størst sannsynlighet for at vann har kommet opp av dette sluket. Rør og kanalrens ble rekvirert av ft. Ifølge Rør og Kanalrens AS var det tett i rør i det kommunale ledningen. Tatt bilde av rapport fra Rør og Kanalrens AS.

SKADE SOM FØLGE AV TILTETNING I AVLØPSANLEGG.

Vi viser til ovennevnte skadesak.

Som det fremgår av vedlagte takstrappreport har eiendommen fått vannskade. Vi vil med dette fremme krav om erstatning for skadelidtes egenandel samt våre utlegg i saken.

Skadens økonomiske omfang er ennå ikke endelig avklart. Vi vil imidlertid varsle om at vi holder dere erstatningsansvarlig for skadene og vil oversende dokumentert krav så snart det foreligger.

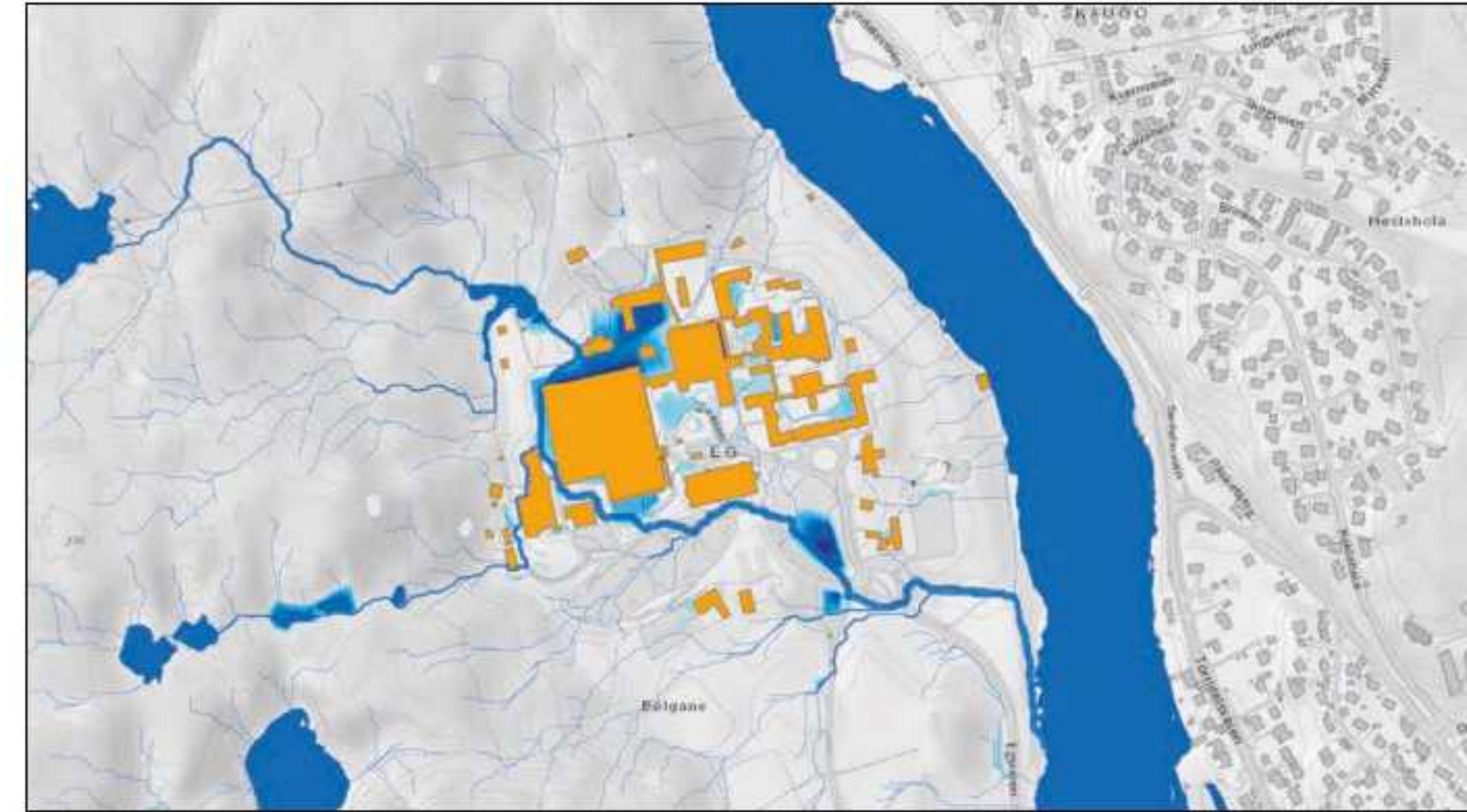
Som hjemmel for kravet viser vi til forurensningsloven av 13.mars 1981 § 24 a, hvoretter anleggseieren er ansvarlig uten hensyn til skyld, fordi kapasiteten ikke strekker til eller fordi vedlikeholdet har vært utilstrekkelig. Det fremgår av takstrappreporten at årsaken til skaden var tett kommunalt ledningsnett og dere vil være ansvarlig for skaden på objektivt grunnlag.

Grunnlaget for vårt regresskrav er skadeserstatningsloven av 13.juni 1969 § 4-3, jfr. § 4-2 nr. 1, bokstav b).

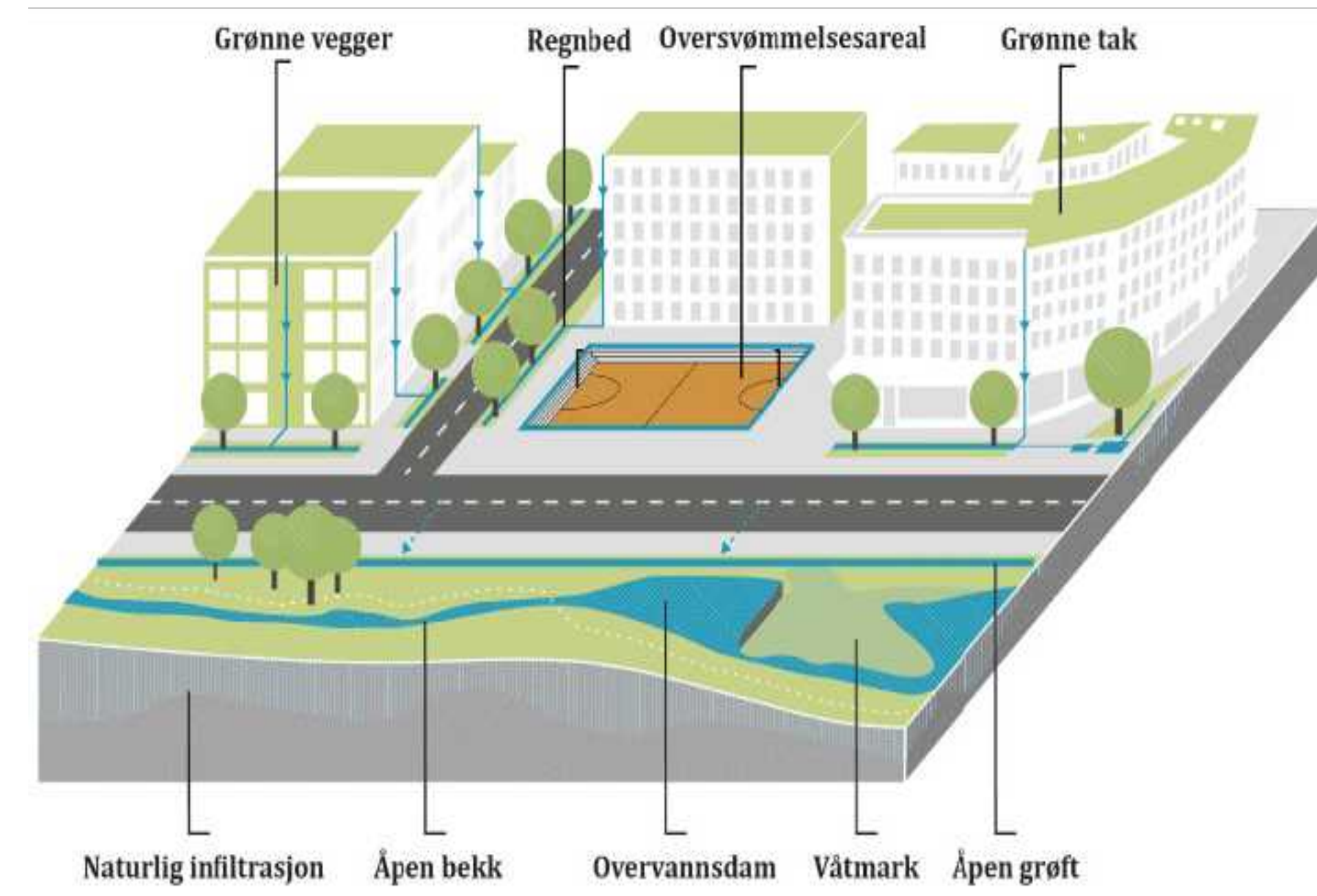
Vi ber dere bekrefte hvorvidt dere erkjenner ansvar for skaden. Dersom dere ikke erkjenner ansvar ber vi om at saken oversendes deres forsikringsselskap med kopi til oss, eller at vi får oppgitt navnet på selskapet.

Regress

- RT 2012-1218 - Endret forvaltningspraksis – grøfter vegsluk og stikkrenner anses som avløpsanlegg.
- Ikke ansvarsfraskrivelse på veganlegg.
- Overvannsutvalget definerte flomvei som en trase som avleder overvann til resipient. Kan være naturlig eller planlagt.
- Det er forskjell på flomvei og avrenningslinjer.
- Avrenningslinjer – er der vannet renner naturlig i terrenget.
- Skal den benyttes til trygg bortledning av overvann må den være planlagt for det. Her følger det et strengt ansvar.

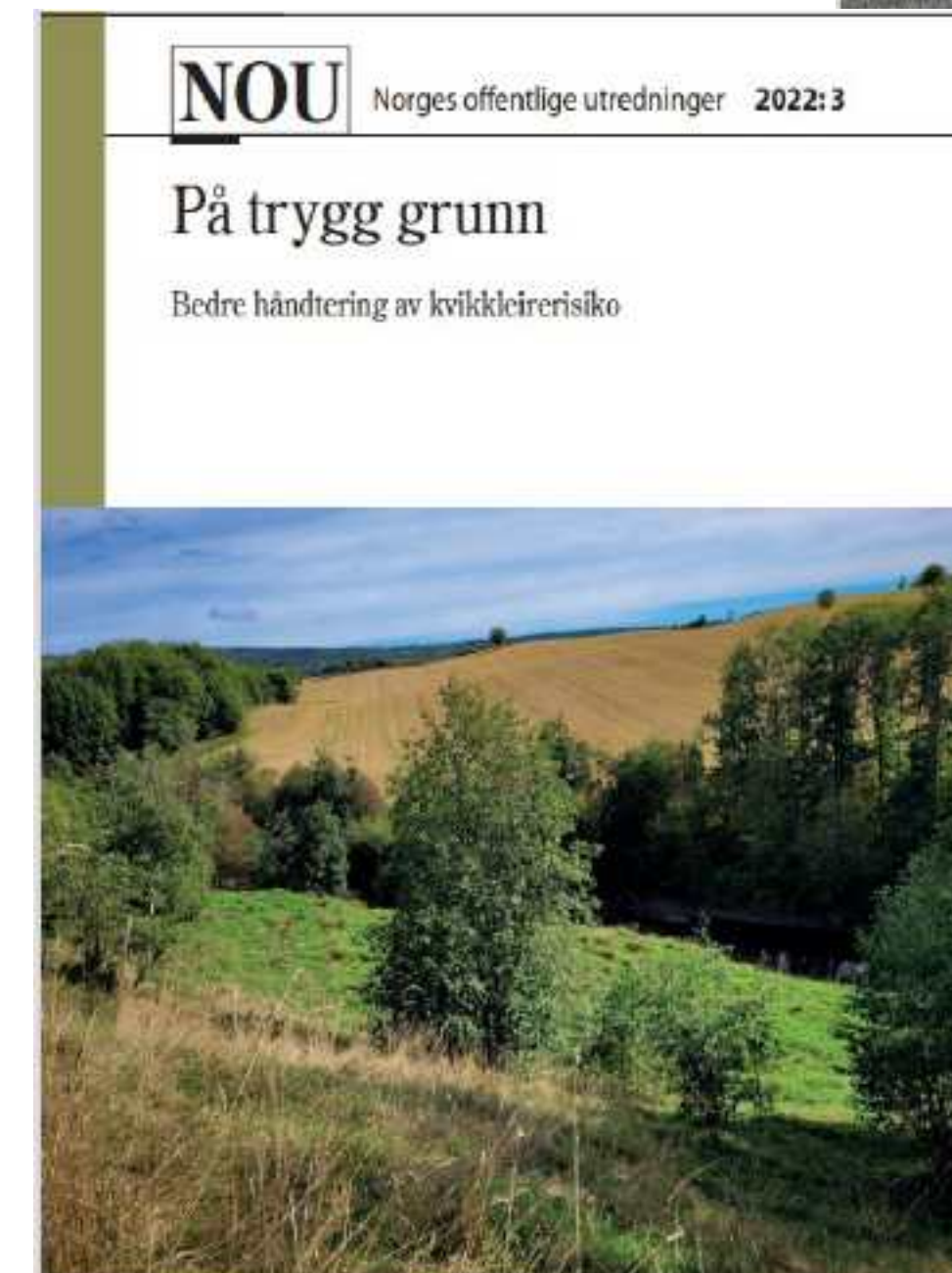

Figur 3.12 Kartet viser avrenningslinjer og lavpunkt for området rundt sykehuset i Kristiansand
Kilde: Geodata AS/Tore Jensen.

Hvem skal forebygge før neste hendelse?

- Alle har et ansvar – dette inkluderer også grunneiere.
- Forsikringselskapene har et særskilt ansvar.
- Kommunene har et betydelig ansvar.
- Storting og regjering har ansvar for å gi gode rammebetingelser til kommunene slik at de kan ivareta oppgavene.
- Plan- og bygningsloven §1-1 - Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.
- Arealplan – planlegging for gode flomveier, sett av areal til håndtering av vann - parker og lekeplasser.
- Kommunen må investere i robuste og gode løsninger og stille krav til utbyggerne gjennom plan §11- 9 nr 3.

Skal vi tillatte gjenoppbygging etter skade?

LE 2018-10723 Plan- og bygningsloven forutsetter at kommunen har plikt til å vurdere flomfaren før det gis byggetillatelse, jf. plan- og bygningsloven §28-1.

En kommune hadde gitt tillatelse til gjenoppbygging av hus som var skadet av flom. To år senere ble huset igjen skadet av flom.

- Flomhistorikken
- Det var gjort sikringstiltak

Lagmannsretten kom til at kommunen ikke hadde handlet erstatningsbetingende uaktsomt ved å gi byggetillatelse.

FIN 2013-435 Etter at et hus ble utsatt for skredskade fastslo forsikringsselskapet at reparasjonskostnadene utgjorde ca 44 % av gjenanskaffelsesprisen.

Kommunen avslo søknad om gjenoppbygging/reparasjon på skadestedet med begrunnelse av at stedet boligen sto på ikke ville være tilstrekkelig sikret mot ras, selv ikke med tiltak foreslått NVE.

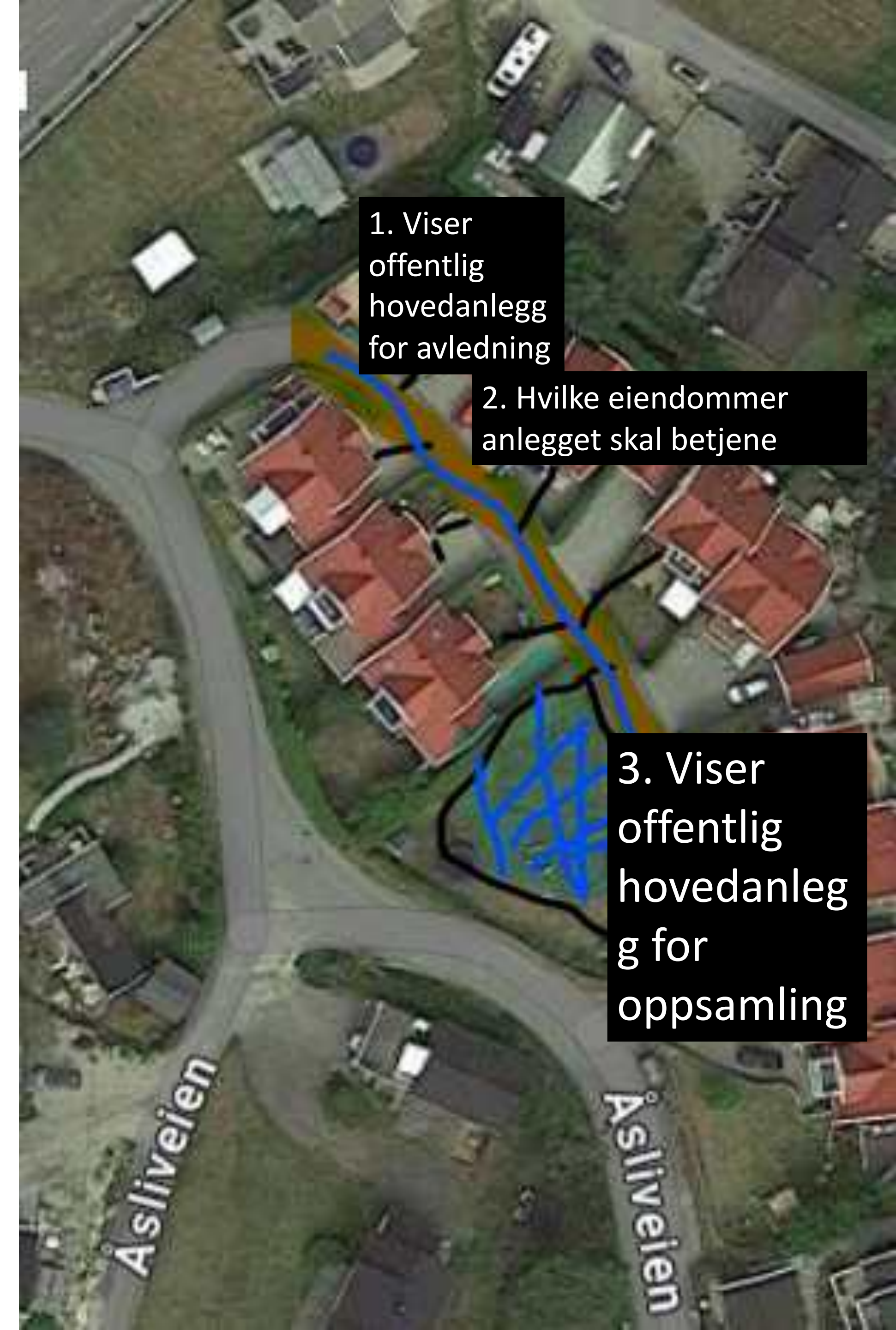
Forsikringsselskapet dekket kun kostnadene til reparasjon, men ikke noe utover det. Spørsmål om hva som skal anses som full erstatning etter vilkårene.

Nemnda fant at erstatningsoppgjøret skulle foretas på bakgrunn av reparasjonskostnadene og at vilkårene ikke var i strid med avtl. § 36

§18-1 *Krav til opparbeidelse av veg, hovedledning for vann og avløpsvann samt hovedanlegg for overvann Vedtatt (trer i kraft 1.1. 24)*

- I regulert strøk kan grunn bare bebygges eller eksisterende bebyggelse utvides vesentlig eller gis en vesentlig endret bruk, eller eiendom opprettes eller endres, dersom følgende er oppfylt:
- d) Offentlig hovedanlegg for oppsamling, avledning og eventuelt behandling av lokalt overvann skal være opparbeidet og godkjent så langt det er vist i planen. Det skal fremkomme av planen hvilke eiendommer overvannsanlegget skal betjene.
- Overvannsledninger kan kreves opparbeidet med rør med diameter opptil 600 mm, uavhengig av om det er angitt i planen hvilke eiendommer overvannsanlegget skal betjene. Opparbeidingsplikten gjelder ikke for håndtering av overvann fra allerede bebygde eiendommer som ikke omfattes av § 18-6 første, andre og tredje ledd.

1. Viser offentlig hovedanlegg for avledning

2. Hvilke eiendommer anlegget skal betjene

3. Viser offentlig hovedanlegg for oppsamling

TEK 17 - §15-8 - Utvendig avløpsanlegg med ledningsnett. Overvann og drensvann

IKKE I KRAFT

I

I forskrift 19. juni 2017 nr. 840 om tekniske krav til byggverk (Byggteknisk forskrift) gjøres følgende endring:

§ 15-8 første og andre ledd skal lyde:

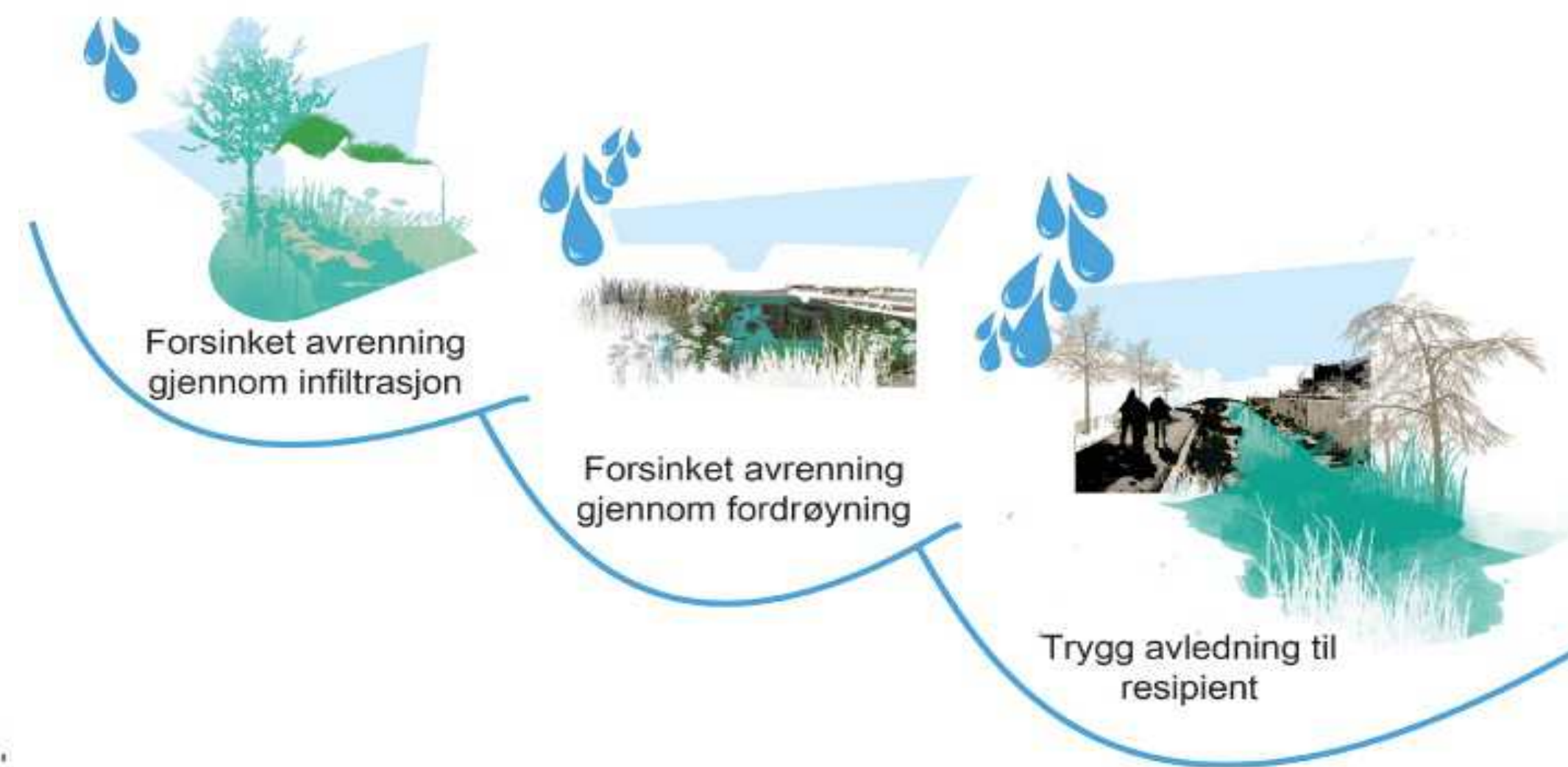
(1) Løsninger for infiltrasjon, fordrøyning og avledning av overvann skal til sammen dimensjoneres for nedbør med klimajustert 100-års gjentaksintervall, så langt ikke annet er bestemt i arealplan.

(2) Drensvann skal i størst mulig grad infiltreres eller på annen måte håndteres lokalt. Avledning av drensvann skal skje slik at det ikke oppstår oversvømmelse eller andre ulemper ved dimensjonerende regnintensitet.

II

Endringen trer i kraft 1. januar 2024.

For søknader som kommer inn til kommunen før 1. januar 2025, kan tiltakshaver velge å følge bestemmelsene som gjaldt før forskriftsendringen.

§ 57.

Det er forbode å skade offentlig veg eller å skade eller ta bort innretning som høyrer til offentlig veg.

På eigedomsområdet til offentlig veg er det forbode utan løyve frå vegstyremakta

1. å grave, sprengje, ta bort masser, hogge tre eller gjere anna inngrep,
2. å sette reklameinnretning eller anna innretning, å legge tømmer, ved, stein, torv, byggemateriale eller anna på annan stad enn der det er laga særskilt offentleg opplagsplass til slik bruk.
3. å kaste eller legge søppel, ugras e.l. eller å leide inn kloakkvatn eller drensvatn.

Heilt nær offentlig veg er det utan løyve av vegstyremakta forbode å legge søppel e.l. på ein slik måte at det kan verke skjemma eller sjenerande for dei vegfarande eller for drifta av vegen.

Det er forbode å la dyr beite på inngjerda offentlig veg eller å tjøre dyr slik at dei kan kome inn på eigedomsområdet til offentlig veg.

0 Endra med lov 1 mars 1996 nr. 11 (ikr. 1 juli 1996).

Er vi klare for Grete?

- Ansvarsrettsystemet i byggesak er tillitsbasert.
- Fristene for plan- og byggesak.
- Samordningsplikten i byggesak – VA er ikke myndighet
- Høring - tilrettelegge for raskere boligbygging.
- Gi bedre forutsigbarheten for utbyggere. Hvordan skal kommunene prioritere?
 - Jobber vi i takt?
- Forsikringssystemet - dekker kun reparasjonskostnadene.
- Kommunene er selvassurandør (infrastruktur)
- Pbl §28-1 bygge- og deleforbud.

Høringsnotat

Forslag til endringer i plan- og bygningsloven om grunneierfinansiering av infrastruktur, utbyggingsavtaler mv.

Takk for oppmerksomheten!

